

OPIS DOBREJ PRAKTYKI

1. Dane dotyczące podmiotu ubiegającego się o wpis

nazwa inicjatywy	Zdrowa Sobota
nazwa podmiotu	Stowarzyszenie Osób Po Endoprotezoplastyce Biodra „Bioderko”
dokładny adres	64-800 Chodzież Ul. Jagiellońska 3
gmina	Chodzież
powiat	Chodzieski
województwo	Wielkopolskie
telefon	501950470
adres strony internetowej	www.bioderko.chodziej.pl
faks	
adres e-mail	bioderko@op.pl

2. Charakter podmiotu

Obywatele zorganizowani (zaznacz):

- w radach i komitetach utworzonych przez władze publiczne
- w radach i komitetach zorganizowanych z inicjatywy mieszkańców
- zebraniach wiejskich i sołectwach
- w organizacjach pozarządowych
- nieformalnych grupach obywatelskich
- indywidualne osoby

3. Rodzaj(e) podjętych działań na rzecz realizacji potrzeb społeczności lokalnej (zaznacz):

- realizacja zadań publicznych na zlecenie władz lokalnych
- działalność charytatywna i opiekuńcza
- działalność edukacyjna i wychowawcza
- działalność wspierająca rozwój społeczności lokalnej
- działalność na rzecz podniesienia warunków życia
- działalność na rzecz zachowania i rozwoju lokalnych wartości kultury i tradycji

4. Przedmiot działalności

Zdrowa Sobota – wyróżniona w 2013 roku w konkursie Marszałka Województwa Wielkopolskiego „Wielkopolska Otwarta dla Niepełnosprawnych” jako dobra praktyka działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców powiatu chodzieskiego. Impreza prozdrowotna, początkowo pod nazwą Dzień Ortopedyczny zainicjowana przez Stowarzyszenie Bioderko w 2009 roku, miała być próbą nagłośnienia problemów zdrowotnych osób z niepełnością ruchową. Do tej pory nie było w powiecie chodzieskim ani tego typu działań, ani organizacji, gdzie osoby niepełne ruchowo mogłyby się odnaleźć. Z czasem do stowarzyszenia zaczęły zgłaszać się inne organizacje osób niepełnosprawnych, które pragnęły włączyć się do udziału w imprezie, i tak w 2011 roku przyjęła ona nazwę Zdrowa Sobota. Wcześniej każda z organizacji żyła własnymi problemami, teraz można było je połączyć i zorganizować niecodzienną, wspólną imprezę prozdrowotną na szerszą skalę. Celem Zdrowej Soboty jest promocja zdrowia wśród mieszkańców powiatu chodzieskiego i powiatów ościennych, jak również integracja lokalnej społeczności.

Zachęcanie do darmowych badań profilaktycznych, honorowego oddawania krwi i szpiku kostnego, prezentacje sprzętu rehabilitacyjnego i medycznego, pokazanie nowych rozwiązań technicznych, do których mieszkańcy małych miejscowości mają zwykle utrudniony dostęp lub o nich nie wiedzą (np. sprzęt dla niewidomych i słabo widzących, nowoczesny sprzęt do terapii osteoporozy, inne), to główne założenia Zdrowej Soboty. Organizatorzy kładą również wielki nacisk na mobilizowanie niepełnosprawnych mieszkańców Chodzieży do podejmowania wyzwań i włączania się w organizację imprez (wolontariat, nauka odpowiedzialności za organizację z której się wywodzą, nakłanianie osób nieaktywnych do wyjścia z domu).

Festyn rodzinny Zdrowa Sobota jest formą wyprowadzenia problemu niepełnosprawności w dosłownym tego słowa znaczeniu „na ulicę” i pokazania społeczeństwu, jak nikła jest linia między zdrowiem a chorobą, młodością a starością i jak można sobie wzajemnie pomagać. Inspiracją stowarzyszenia do podejmowania tego typu działań są słowa prof. Wiktora Degii „Nieludzkim jest uratowanie człowiekowi życia i pozostawienie go samemu sobie”. Organizacja zabiega więc o to, aby kontakt pacjenta z lekarzem nie kończył się wraz z wypisem ze szpitala, ale trwał poprzez różne formy współpracy. Przez kolejne 5 lat cyklicznej imprezy promującej zdrowie, przez chodzieski rynek przewinęło się wiele organizacji, firm i instytucji, które oferowały bezpłatne badania profilaktyczne, a także prezentowały sprzęt dla osób niepełnosprawnych. Do organizacji imprezy przyłącza się również Chodzieski Dom Kultury, który równoległe ze Zdrową Sobotą organizuje dla mieszkańców Chodzieży Zakończenie Lata, co sprawia, że cała impreza nabiera charakteru festynu rodzinnego, a każda grupa wiekowa znajduje dla siebie coś odpowiedniego. Badania profilaktyczne, koncerty, gry i zabawy dla dzieci integrują chodzieską społeczność i przynoszą pozytywne efekty.

5. Opis działań

Strategia Polityki Społecznej Województwa Wielkopolskiego, wskazując główne problemy zdrowotne Wielkopolan, na drugim miejscu umieszcza choroby układu mięśniowo-kostnego. Oznacza to konieczność podejmowania takich działań, aby ograniczać skutki niepełnosprawności spowodowane w/w problemem. Należy do nich nie tylko sama rehabilitacja, ale również profilaktyka zdrowia. Niepełnosprawność ruchowa to dominujący problem chodzieskiej społeczności, ponadto biegnąca przez Chodzież droga krajowa nr 11, na której dochodzi często do poważnych wypadków komunikacyjnych, bardzo dobrze funkcjonujący oddział urazowo-ortopedyczny, gdzie rocznie przeprowadza się dziesiątki zabiegów operacyjnych, a także procentowo duża liczba osób niepełnosprawnych ruchowo, to argumenty za tym, aby podejmować działania mające na celu minimalizowanie kalectwa związanego z w/w problemem zdrowotnym.

Powstałe w 2007 roku Stowarzyszenie Bioderko, widząc problem osób długotrwale niesprawnych, mających problemy z samodzielnym poruszaniem się i dostępem do rehabilitacji, podjęło się utworzenia sali rehabilitacyjnej dla tych osób, jak również szerokich działań promujących zdrowie. Jednym z nich jest właśnie Zdrowa Sobota. Pierwotnie miała to być impreza na wzór Marszu Różowej Wstążeczki, czy Dnia Białej Laski, pod nazwą Dzień Ortopedyczny. Z czasem do stowarzyszenia zaczęły zgłaszać się inne organizacje osób niepełnosprawnych, które pragnęły włączyć się do udziału w imprezie, i tak w 2011 roku impreza przyjęła nazwę Zdrowa Sobota. Wcześniej każda z organizacji żyła własnymi problemami zdrowotnymi, teraz można było je połączyć i zorganizować niecodzienną, wspólną imprezę prozdrowotną na szerszą skalę. Celem Zdrowej Soboty jest:

- promowanie zdrowia wśród mieszkańców powiatu chodzieskiego i powiatów ościennych, jak również integracja sprawnych i mniej sprawnych osób, także dzieci, poprzez wspólne spędzanie czasu
- zachęcanie do badań profilaktycznych, głównie w kierunku osteoporozy, która jest przyczyną wielu złamań prowadzących do trwałego inwalidztwa, a nawet śmierci, wczesnego wykrywania nadciśnienia tętniczego, zagrożenia cukrzycą, nowotworami piersi, badania znamion i słuchu. Zachęcanie do honorowego oddawania krwi i szpiku kostnego. W roku ubiegłym młody człowiek, który podczas takiej akcji wpisał się do bazy dawców szpiku, został dawcą dla 55 letniej kobiety chorej na białaczkę.
- prezentacja sprzętu rehabilitacyjnego i medycznego, pokazanie nowych rozwiązań, do których mieszkańcy małych miejscowości mają zwykle utrudniony dostęp lub o nich nie wiedzą (np. sprzęt dla niewidomych i słabo widzących, nowoczesny sprzęt do terapii osteoporozy, inne), prezentacja oferty Wypożyczalni Sprzętu Rehabilitacyjnego
- aktywizacja osób niepełnosprawnych do podejmowania wyzwań i włączania się do organizacji imprez (wolontariat, nauka odpowiedzialności za organizację z której się wywodzą, mobilizowanie osób nieaktywnych do wyjścia z domu. Wolontariuszkami przy organizacji imprezy są dwie młode osoby na wózkach, dla których możliwość niesienia pomocy innym jest bardzo cenna.

W okresie 5 lat trwania imprezy pn. Zdrowa Sobota, przez chodzieski Rynek przewinęło się

wiele organizacji, instytucji i firm, które przeprowadzały badania profilaktyczne, oraz prezentowały sprzęt dla osób niepełnosprawnych. Były to:

- Firma Otto Bock z Poznania, prezentująca nowoczesne rozwiązania techniczne dla osób niepełnosprawnych
- Guzik Życia z Poznania, prezentujący formę teleopieki dla osób chorych i starszych
- sklepy medyczne z Bydgoszczy, Piły i Chodzieży
- Firma Altix oraz Fundacja „Widzieć więcej” z Poznania ze sprzętem dla osób niewidomych i słabowidzących
- Firma AnevTerapy z Poznania, prezentująca nowe metody leczenia osteoporozy
- Wojewódzkie Centrum Onkologii z Poznania z profilaktyką raka piersi i badaniem znamion
- Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego z Czarnkowa oraz Remedium z Piły
- MORPA z Chodzieży z problematyką leczenia uzależnień
- Miejska Biblioteka Publiczna z książką o zdrowiu
- Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna z Chodzieży
- Sklep ze zdrową żywnością
- Fundacja DKMS z Warszawy z punktem rejestracji dawców szpiku
- Wojewódzka Stacja Krwiodawstwa z Poznania z ambulansem do poboru krwi oraz Drużyna Szpiku
- Polskie Towarzystwo Gerontologiczne oddz. w Poznaniu z badaniami dla seniorów
- Stowarzyszenie Chorych na Czerniaka
- ambulans do badania gęstości kości, oraz mammobus
- badanie wzroku i słuchu
- Szpital Powiatowy w Chodzieży z badaniami krwi i ciśnienia tętniczego
- chodzieskie organizacje osób niepełnosprawnych- Koło Niewidomych, Amazonki, Koło Diabetyków, Koło Rencistów i Emerytów

Imprezie patronuje między innymi Chodzieski Dom Kultury, który zapewnia muzyczną oprawę festynu.

Zdrowa Sobota przyciąga do Chodzieży również mieszkańców powiatów pilskiego i czarnkowsko - trzcieńskiego. Stowarzyszenie Bioderko prowadzi szeroką akcję informacyjną dotyczącą imprezy, do której przyłączają się lokalne media, także Radio Merkury Poznań przekazuje informacje o odbywającym się wydarzeniu.

6. Ocena efektów wdrożenia projektu dla zaangażowania mieszkańców w realizację zadań publicznych

Zdrowa Sobota to impreza, której nie spotyka się w powiatach sąsiadujących z powiatem chodzieskim, dlatego cieszy się ona tak dużą popularnością również poza Chodzieżą. Skupione w jednym miejscu firmy i instytucje promujące zdrowie, umożliwiają korzystanie z darmowych badań profilaktycznych, a jednostki samorządowe zapewniają doradztwo oferowane przez MOPS czy Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Ponieważ mieszkańcy małych miejscowości z założenia mają utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów i badań profilaktycznych, celowość imprezy jest jak najbardziej uzasadniona społecznie. Ogromnym powodzeniem cieszą się badania dla seniorów, prowadzone przez Polskie Towarzystwo Gerontologiczne, w 2013 roku lekarze przebadali ponad 250 osób starszych, wykrywając u nich szereg problemów zdrowotnych. Również wielką popularnością cieszyły się badania znamion, lekarz onkolog z Centrum Onkologii w Poznaniu przebadał 111 osób, u 7 z nich wykrywając czerniaka i kierując do dalszej terapii i leczenia. Osteoporoza, wady słuchu, zagrożenie rakiem piersi, cukrzycą i nadciśnieniem tętniczym, to główne problemy zdrowotne mieszkańców powiatu chodzieskiego. Zdrowa Sobota pozwala na przeprowadzenie darmowych badań profilaktycznych, a także na edukację prozdrowotną zainteresowanych osób, która nie kończy się w tym dniu, lecz kontynuowana jest przez stowarzyszenia promujące zdrowie – np. Amazonki, Diabetyków, czy stowarzyszenie Bioderko. Ponieważ zapotrzebowanie na badania kości jest bardzo duże, i nie wszyscy chętni mogą przebadać się podczas Zdrowej Soboty, Stowarzyszenie Bioderko organizuje inne akcje tego typu np. Dzień Mocnych Kości, czy „Nie łam się zimą, już dziś zbadaj swoje kości” z bezpłatną konsultacją medyczną. Oprócz tego, zainteresowane osoby mogą wziąć udział w prelekcjach lekarza ortopedy, organizowanych cyklicznie przez stowarzyszenie Bioderko, a także korzystać z rehabilitacji oferowanej przez tą organizację. Z akcją badań densytometrycznych kości, Stowarzyszenie Bioderko od 3 lat bierze udział w targach Aktywni 50+ w Poznaniu, i to właśnie tam pozyskuje partnerów do udziału w Zdrowej Sobocie.

Stowarzyszenie Bioderko dwukrotnie wyróżnione zostało w konkursie Marszałka Województwa Wielkopolskiego „Wielkopolska Otwarta dla Niepełnosprawnych”, w tym za organizację Zdrowej Soboty, jako dobrej praktyki działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców powiatu chodzieskiego.

W 2012 roku organizacja zaproszona została na I Światowy Dzień Fizjoterapii w Konstancinie, biorąc również udział w rozmowach „okrągłego stołu” z przedstawicielami Ministerstwa Zdrowia, a także brała udział w przygotowywaniu Strategii Polityki Społecznej Województwa Wielkopolskiego do roku 2020. Takie zewnętrzne doświadczenia przekładają się następnie w pozytywne działania na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie chodzieskim. Wszystkie dotychczasowe pozytywne efekty działań sprawiają, że organizacja bez większych problemów zdobywa partnerów do przeprowadzania akcji związanych z promocją zdrowia.

7. Oszacowanie nakładów poniesionych na organizację i realizację projektu

Stowarzyszenie Bioderko organizując w/w imprezę, korzysta między innymi ze wsparcia lokalnych samorządów, polegającego głównie na: nieodpłatnym udostępnieniu płyty rynku, nagłośnienia wraz z obsługą i konferansjerką (Chodzieski Dom Kultury), wypożyczenia namiotów wystawienniczych (Chodzieski Klub Gospodarczy), sprzętu do namiotów (stoły i krzesła – Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych), dostęp do energii elektrycznej. Członkowie Stowarzyszenia we własnym zakresie organizują poczęstunek dla wystawców (ciasto

domowe), pomoc wolontarystyczną przy pracach technicznych i sprzątaniu po imprezie. Wolontariusze pomagają również przy rejestracji honorowych dawców krwi oraz szpiku. Są to głównie młodzi ludzie, uczniowie szkół średnich, skupieni wokół Drużyny Szpiku działającej na terenie gminy Chodzież. Wszyscy zaproszeni wystawcy – uczestnicy imprezy, nie pokrywają żadnych kosztów związanych z udziałem w imprezie.

Przyjazd ambulansu do badania na osteoporozę, oraz badania densytometryczne, finansowane były ze środków PFRON będących w dyspozycji Samorządu Województwa Wielkopolskiego, w ramach zadania „Moja droga do sprawności”, realizowanego przez Bioderko. Udział w Zdrowej Sobocie chóru Kompania Druha Stuligrosza z Poznania miał charakter charytatywny, a nagrody w konkursach plastycznych dla dzieci sponsoruje Wielkopolski Instytut Przedsiębiorczości i Edukacji w Chodzieży.

W sytuacji tak zorganizowanej imprezy, trudno jest oszacować koszty - akcja nie generuje dla stowarzyszenia żadnych nakładów finansowych, i jest przykładem dobrej współpracy jednostek samorządowych z organizacjami pozarządowymi.

8. Czy napotkali Państwo trudności, z którymi należało się zmierzyć, aby zrealizować projekt?

Na uwagę zasługuje fakt, iż w momencie podjęcia przez Stowarzyszenie Bioderko decyzji o zorganizowaniu Dnia Ortopedycznego (2009 r.), zarówno władze miasta, jak i powiatu chodzieskiego przychylnie podeszły do pomysłu i zadeklarowały pomoc w organizacji imprezy. Może to świadczyć o zaufaniu, jakim samorządy obdarzyły nowopowstałą organizację osób niepełnosprawnych. Impreza przetrwała przez kolejne 5 lat, z roku na rok staje się coraz bogatsza w akcje promujące zdrowie, a w roku ubiegłym nagrodzona została w konkursie Wielkopolska Otwarta dla Niepełnosprawnych jako dobra praktyka. Stowarzyszenie biorąc udział w kolejnych edycjach targów Aktywni 50+ w Poznaniu, zawiera partnerstwa z firmami i organizacjami promującymi zdrowie, które następnie zaprasza do udziału w Zdrowej Sobocie. W ten sposób zapewnia mieszkańcom powiatu chodzieskiego dostęp do darmowych badań profilaktycznych. Do tej pory Stowarzyszenie nie zgłaszało żadnych problemów związanych z realizacją projektu.

9. Zalecenia dla innych podmiotów zainteresowanych wdrożeniem projektu

Szukając partnerów do organizacji podobnej imprezy, stowarzyszenie Bioderko interesowało się programami, jakie oferują niektóre fundacje, stowarzyszenia czy towarzystwa medyczne, posiadające środki finansowe na realizację akcji prozdrowotnych (np. z ASOS czy FIO). To głównie w tym kierunku powinny pójść organizacje, chcące skorzystać z bezpłatnych akcji profilaktycznych. Niemniej ważna jest dobra współpraca z jednostkami samorządowymi, które mogą zaoferować pomoc techniczną, występując przy tym jako partnerzy. Przygotowania do tego typu imprezy należy rozpoczynać stosunkowo wcześniej, ponieważ ambulanse do badań czy poboru krwi mają swoje terminy wyjazdów rezerwowane od początku roku.